

Un patrimoni de tots: la fotografia

El recent anunci del Centre Nacional de Fotografia i la creació d'una col·lecció per part de l'UJI marquen l'actualitat de la fotografia en Espanya

ERIC GRAS
egras@epmediterraneo.com
CASTELLO

La fotografia, malgrat ser una disciplina majoritària, i malgrat considerar-se un veritable art, no gaudeix encara d'una posició elevada dins del món de les arts. El fet que això sigui així potser té a veure amb el seu vessant documental i/o arxivístic, restant-li aquest caràcter o identitat purament estètic, la qual cosa és, en realitat, un disbarat, perquè la fotografia documental és, també, o pot ser, tan elevada com una pintura o escultura.

Resulta curiós comprovar com al llarg del segle XX, i amb el pes que ha anat guanyant la imatge en les nostres realitats, la fotografia anés un pas per darrere quant a termes de valor comercial, simbòlics, museològics... Han hagut de passar molts anys perquè es programin exposicions en els més importants museus o perquè

Poc a poc la fotografia ha guanyat més presència als museus i centres d'art de tot el món

es reconegui el treball artístic i conceptual de molts fotògrafs. Han hagut de passar molts anys perquè la societat mateixa consideri que un fotògraf és un artista, un artista visual, algú que s'expressa mitjançant la imatge, que vol connectar amb la resta a través de la imatge, que vol contar una història o moltes històries, que experimenta amb ella, juga amb ella, es desvia per ella.

Un país pioner

Aquesta situació no ha estat igual a tot arreu, és clar. Als Estats Units han estat una referència total i absoluta a l'hora de concedir el mèrit que la fotografia mereix dins de la recent Història de l'Art, així com brindar l'espai necessari i les eines que fomentin la seua producció. De fet, podria dir-se que la fotografia és l'art estatunidenc per antonomàsia, deixant a

El projecte de Mario Zamora 'State of Matter / Matter of State' es va poder veure en la Llotja del Cànem en 2018.

un costat l'expressionisme abstracte de la dècada dels 50, que aconseguí transformar per complet el mercat de l'art, com també el va fer posteriorment el pop-art.

Des de 1937, una institució que avui dia és considerada com una de les meques de l'art, com el

MoMA de Nova York, porta incloent la fotografia com a disciplina artística en els seus fons. Va ser l'exposició comissariada per Beaumont Newhall *Photography, 1839-1937*, el preludi d'aquesta particular fita al qual s'uniren, molts anys més tard, altres centres mu-

seístics, si bé no de manera específica o exclusiva –com si fessin des de la iniciativa privada–. A Espanya, per exemple, no ha estat possible comptar amb un Centre Nacional de Fotografia fins a aquest 2022, gairebé dos segles més tard del primer procediment

fotogràfic inventat per Niépce. Mai no és tard quan arriba. O això diu el refranyer...

A Sòria, concretament en l'antiga seu del Banc d'Espanya, se situarà aquest Centre Nacional de Fotografia, una excel·lent notícia que servirà, a més de per a deixar de ser un dels únics quatre països europeus que encara no comptaven amb aquesta infraestructura, per a donar estabilitat als professionals de la fotografia al nostre país, per a coordinar els fons d'arxius repartits per tot el territori i reivindicar el paper fonamental de la pròpia fotografia i dels fotògrafs en la història recent i en la societat contemporània actual.

Col·lecció universitària

No sé si ha estat mera coincidència, però resulta notable l'anunci recent per part de la Universitat Jaume I de Castelló de crear una comissió d'experts per a gestar el que seria una col·lecció pròpia de fotografia alimentada de les propostes que s'exhibeixen durant l'any a la Llotja del Cànem així com les que s'organitzen en el festival Imaginària, que enguany va celebrar el seu vintè aniversari.

La primera proposta d'adquisició per a aquest nova col·lecció afecta a un total de 21 artistes, tal com van anunciar la setmana passada des de l'UJI, concretament la vicerectora de Cultura, Carmen Lázaro. Seran, doncs, 21 les obres que inaugurin aquest arxiu o fons amb el qual es pretén visibilitzar l'extensa labor i l'aposta per la cultura i la fotografia en concret que des del propi vicerectora i l'Aula de Fotografia del Servei d'Activitats Socioculturals (SASC) s'ha dut a terme en les últimes dècades.

A l'hora de seleccionar aquestes primeres obres es tindrà en compte, a més del valor artístic de les peces en si, el component territorial, la trajectòria professional,

El nou Centre Nacional ofereix la possibilitat de promoure i protegir als fotògrafs nacionals

la inclusivitat, l'equilibri de gènere i el valor sociocomunitari de les persones que creen i s'expressen a través de la imatge.

És aquesta, sens dubte, una gran notícia que ve a confirmar el que molts ja sabien, a saber: Castelló és una terra de grans fotògrafs i artistes visuals, i ha estat i és també un territori fèrtil per a molts altres creadors, alguns d'ells considerats mestres de la fotografia. No en va han desfilat per aquí il·lustres com Josef Koudelka o els premis nacionals Cristina García Roderó o el més recent Cristóbal Hara, a trets pel paisatge i les tradicions d'alguns racons de la província. Amb les seues imatges, tots ells, han anat conformant un mapa visual i històric d'aquestes comarques, de les seues gentes i els seus costums, un veritable patrimoni que és, o hagués de ser, comú, de tot i cadascun de nosaltres. ■